

Suriname is een van de weinige landen waar de natuur aan omvang wint. Op de plantage Peperpot zijn oerwoud en vogels teruggekeerd.

tekst Marcel Haenen

Surinaams bos vecht terug

De inwoners van Suriname kunnen voortaan zelf meer profiteren van de natuurlijke rijkdommen van hun land. Dat is ze beloofd door Desi Bouterse. De kersverse president van Suriname vertelde het zijn enthousiaste onderdanen vorige maand tijdens zijn inauguratietoespraak. Hij doelde in zijn speech op de overvloedige grondstoffen, zoals goud, bauxiet en olie. Maar de grootste schat van het land, het immense Amazoneoerwoud, bleef in alle beleidsplannen ongenoemd.

Dominiek Plouvier, de directeur van het Wereld Natuur Fonds van de Guyana's (Frans Guyana, Guyana en Suriname), snapt dat wel. „Mensen in deze regio kennen de schaarste aan bos niet en dan is het moeilijk om het oerwoud echt te waarderen. Jungle wordt door de bewoners van Zuid-Amerika vooral gezien als een obstakel in de ontwikkeling: bos moet gekapt”, vertelt Plouvier in het zithoekje van zijn luchtgekoelde kantoor in Paramaribo.

Plouvier heeft er desondanks alle vertrouwen in dat het met het natuurbeheer in Suriname goed komt. Bouterse heeft tijdens zijn verkiezingscampagne bijvoorbeeld gezegd dat hij de goudkoorts van Brazilianen in het Surinaamse binnenland beter wil ordenen. Die onbelemmerde goudwinning brengt het bos, via houtkap en het gebruik van kwik, grote schade toe.

Al is milieubescherming geen voornaam thema in de Surinaamse

politiek, toch gaat het niet slecht met het oerwoud. „Suriname is een van de weinige landen ter wereld waar de natuur aan omvang wint. Als je het met rust laat, komt bebost gebied terug”, zegt Plouvier. „Meestal ontstaat na verloop van tijd weer prachtig secundair bos. En voor veel vogels en zoogdieren is dat een interessanter ecosysteem dan voorheen. Sommige dieren houden van open plekken en poelen zoals reigers of roofvogels die dan makkelijker kunnen jagen op dieren als kikkers of de kwiekwievissen.”

Vooral op de vele koffie- en cacaoplantages die meestal al tientallen jaren geleden werden gesloten omdat ze niet langer rendabel waren, is de natuur bezig succesvol terug te vechten. Mede op initiatief van de 50-jarige Belg Dominiek Plouvier is vorig jaar 26 hectare op het terrein van de plantage Peperpot in het district Commewijne geopend als beschermd natuurpark.

Arbeiders

Peperpot is een ruim driehonderd jaar oude plantage. Vanuit Paramaribo is het slechts een kwartiertje rijden. Er werd voornamelijk koffie en cacao verbouwd. Door een tekort aan arbeiders, verwaarloosd onderhoud en harde concurrentie op de internationale afzetmarkten werd de plantage definitief gesloten in 1998. Het terrein was 50 jaar geleden nog vrijwel kaal en is nu weer dichtbegroeid. Er is een 3,2 kilometer lang natuurpad aangelegd.

Foto's: Vogels van Peperpot

Van linksboven met de klok mee: kaneelattila, vale reuzennachtzwaluw, kleine eekhoornkoekoek, gevlekte baardkoekoek, groenstaartglansvogel

Even na 7 uur gaat Plouvier voorop bij een wandeling door Peperpot, de verrekijker op de borst en het pas uitgebrachte boekwerkje *Vogels van Peperpot* in de hand. Vogels kijken is vooral goed luisteren, doceert hij. Bij elk geritsel, elke twiet of tsjilp houdt Plouvier halt en bestudeert hij nauwgezet het bladerdak op zoek naar de gevlekte baardkoekoek, een witstaarttrogon, de groenstaartglansvogel of de roodborstheremietkolibri. Het vaakst toont zich de in heel Zuid-Amerika veel voorkomende, brutale rakker grietjebie. In totaal zijn er in Peperpot 250 verschillende vogelsoorten gesignaleerd. Dat is ongeveer een derde deel van alle vogels die in Suriname voorkomen. Tijdens de wandeling passeren

boven je hoofd kleine doodskoepapjes en overal vliegen vlinders en libellen en te veel muggen. Op het emplacement van de plantage bevinden zich nog de oude koffie- en cacao-fabriek, het vervallen kantoorgebouw en de in renovatie zijnde koffieloods en directeurswoning. Er wordt een vakantieoord aangelegd.

„In Peperpot is veel meer natuur dan tweehonderd jaar geleden. Vroeger was er een cultuurlandschap. Nu zijn in Suriname vrijwel alle plantages verlaten en herstelt het bos zich. Houtkap stelt in Suriname niets voor. In Nederland wordt beduidend meer gekapt.”

In het houten hokje bij de ingang vertelt de parkbeheerder dat er dagelijks hooguit vijftien à twintig

bezoekers komen. Ze betalen 4 euro entree. De parkbezoekers zijn vooral buitenlanders, Surinamers hebben de weg naar Peperpot nog niet echt gevonden. „Onze taak is zwaar”, zegt Plouvier, die vanuit Peperpot een corridor wil creëren naar andere delen van de jungle.

Laatst kreeg Plouvier van het hoofdkantoor in Amerika te horen dat hij niet zo veel tijd moest besteden aan Peperpot. Natuurbescherming moet om de grote zaken gaan. Maar Peperpot is Plouvierts prachtige troetelkind. Vrijwel iedere zondagochtend begint hij er de dag. Hij hoopt er weldra een educatief centrum op te zetten.

➤ Bekijk Surinaamse vogels op: <http://webserv.nhl.nl/~ribot/>